

PIŠE Sinan Gudžević

Džive je u Italiji živio skoro trideset godina, a došao je kao ekonomski ekspert, urednik relevantne jugoslavenske publikacije Ekonomika politika. Italija za njega nije mogla biti njemačka 'čežnja za jugom' ni jugoslavenski 'žabarski zapad', ona je njemu bila idealna radna površina u kojoj je uzbudljivo proučavati i državu i društvo

UNEPREGLEDNOM mnoštvu knjiga o Italiji, u Novom Sadu je prošle godine objavljena jedna kojoj je teško naći sličnu. Autor joj je MILUTIN MITROVIĆ, naslov 'Italija - Bel Paese', izdavač Akademika knjiga. Knjiga je objavljena dvije godine nakon autorove smrti, a tekstove za nju priredila je MARIJA MITROVIĆ, supruga Milutinova. Milutina Mitrovića su kolege i prijatelji zvali nadimkom Džive. Odavde pa nadalje i ovdje je on Džive.

Tekstovi o Italiji i talijanskim stvarima, oni koji su u knjizi, objavljivani su u rasponu od 12 godina, od 2002. do 2016. A knjiga je takvo štivo da bi, kad bi bilo pravičnosti u prevodenju knjiga, ovu trebalo prevesti na talijanski, pa kad bi se to načinilo i knjiga bila objavljena u Italiji, onda bi dostigla tiraču mnogo izdašniju od one u novosadskom izdanju, gdje je i dalje lako dobavljiva, čak i na akcijskom popustu od 990 dinara. Da je živ, Džive bi nepogrešivo procijenio kako bi prevod njegove knjige bio prodavan u Italiji. On je za takve procjene bio sposoban i kompetentan. On je svojevremeno prorekao (a zapravo izračunao) svome prijatelju SLOBODANU SELENIĆU da će se njegov roman 'Očevi i oci' prodavati lošije nego knjiga o glistama koju je Džive upravo pisao. Stvar je utaćenačena opkladom, i Džive je opkladu dobio. Gliste su za čitalačku jugoslavensku javnost bile zanimljivije štivo, nego novi roman pisca, koji je bio jako poznat, i kao dobitnike Ninove nagrade. Za tu knjigu o glistama, Džive je otisao u Italiju i onda proučio stanje nauke, pa dobro opremljen, sjeo i knjigu napisao.

Za knjigu o Italiji Džive nije morao putovati u Italiju, u Italiji je, sa sudbine mnogih Jugoslavena raseljenih devedesetih godina, već živio. Živeći u Trstu, krenuo je pisati o Italiji. Članak po članak, objavljen na čuvenom pescanik.net, pa na bif.rs (to jest Biznis&Finansije), pa se članaka nakupilo za knjigu. Na objavljanje knjige Dživeta je nagovarao DAMIR GRUBIŠA, koji u predgovoru knjizi, iskazuje divljenje Dživetovu poznavanju Italije i stilu kojim se to znanje iznosi.

Dživetova Italija je knjiga napisana lako i suvereno, duhovito, gospodski ironično, ima gospode kojoj ironija pristaje. Ta Italija ima mnogo lica, ima i mnogo naličja: čas je istanjena kao tijesto za pizzu pa je onda razvučena preko elipsoida i tako je načinjen 'globus Italije', čas je izribana nasitno kao tvrdi *pecorino*, čas je ljuta kao *peperoncino*, a čas osvježavajuća kao venetski *spritz* na kraju vrelog podneva. Ali to nije *baedeker*, ni vodič za muzeje, hotele i restorane, već knjiga dubokog poznavanja Italije, takva da i nekim samouvjerjenim politolozima i sociologima može pokazati koliko su lakomisleni u tvrdnjama kako je Italija zemlja u kojoj država stalno visi o koncu, ali je društvo ono što državu drži i održava. Džive pokazuje da su tri razglašena stuba talijanskog društva Crkva, Politika i Fudbal na kojima navodno počiva i država Italija, posve klimava i sklona padu. U trodijelnom poglavlju o tome čitalac će naći i briljantno izloženu konciznu povijest fenomena Vatikan, države s površinom od 44 hektara: MUSSOLINI je 1929. godine dao Vatikanu potpunu nezavisnost, a zauzvrat je od Vatikana dobio 'golo vlasništvo' nad svim crkvama u Italiji. Džive Mitrović kaže kako je time Vatikan 'jedna od najprizemni-

jih i najagilnijih finansijskih enklava' državi Italiji velikodušno 'poklonio' sve crkve na italskom tlu, te time na državu Italiju 'velikodušno' prebacio i troškove održavanja, rekonstrukcije i restauracije crkava, te pride dobio i dobru nišu za sebe u talijanskom državnom budžetu. Na tri stranice teksta čitalac će naći opis novčanih mreža i zakulisnih veza vatikanskih banaka i sumnjivih fondacija sa mafijom i masonima, o čemu relevantni autoriteti papinske države skoro više ništa i ne kriju. Džive ne fantazira, on istražuje, a istražujući dolazi do saznanja o veličini vatikanske umreženosti i upletenosti sa podmjećivanjem u oblasti dobivanja javnih poslova i nabavki. Za taj posao zaduženi su neki ljudi iz takozvane laičke aristokratije, koje imenuje sam papa. Navodi se kako je, za vrijeme pape RATZINGERA, policija snimila razgovor u kojem jedan od vatikanskih predstojnika nudi poznatom posredniku ANGELU BALDUCCIJU i seksualne usluge: 'Imam jednog mладог Nijemca, ili hoćeš Norvežanina... za jednog ču ti reći samo da je skoro dva metra, 97 kilograma, 33 godine i svestrano aktivan'. Džive poantira: 'Tako uprkos papinim pokajanjima i molbama za oproštaj, pod njegovim krovom cvetaju poslovi sa seminarским muškarčićima i muškarčetinama... Svi su izgledi da će prečasni Ratzinger neslućeno dobiti mnogo više vremena da se posveti svojim meditacijama, a faktičku vlast izgubiti u korist onih koji 'umeju da vladaju'. Govoreći o trima priču nosećim stubovima, Džive kazuje da su oni ruševni, da se o njih ne može oslanjati zajednica po imenu Italija, te da bi ih, kako je negdje predloženo da se učini sa stubovima starih crkava napuklim od zemljotresa, trebalo obložiti nečim što bi te stubove izoliralo od poštenih ljudi.

U neprekidnom i nepotkupljivom bavljenju pojavama, Džive otkriva fascinantnu zemlju Italiju i kao zemlju beznadjeđno velike korupcije. Polazeći od MARKA AURELIJA koji je, usred epidemije kuge, napisao kako je korupcija gora od svake kuge, ovaj vodič i kroz brutalnosti zemlje Italije pokazuje kakvu stravu za svakodnevni život predstavlja bezobzirnost političara u njihovoju uvezanosti sa mafijom. Još više od toga pokazuje kako mafija ima status paralelne snage koja sve više jača. U Kalabriji, tako, jedan zubar, koji je ostavio zubarstvo i posvetio se novčanim poslovima, objavljuje kako je za deset godina 'od nule' stvorio 2,6 milijardi eura, što mogu samo BILL GATES i SILVIO BERLUSCONI. Njegovo 'od nule' Džive Mitrović tumači ulaskom nekadašnjeg stomatologa u poslove s velikim početnim kapitalom moderne mafije.

MAFIJA je naziv i jednog od devet poglavlja ove dragocjene knjige. Da se ne bi pomislilo kako je ova knjiga samo katalog talijanskih užasa, valja kazati da nije. Ima u njoj poglavlje naslovljeno 'Svakodnevica' u kojoj su briljanti zapisi o talijanskim barovima, kuharima, o prštu i tartufu. Nema riječi kojom bi se izrazilo divljenje i zahvalnost Dživetu za opise đakonija i njihova statusa u životu zemlje Italije. O tartufu je napisao nezaboravan tekst, koji bi, kad bi samo za njega znali, Talijani uvrstili u priručnike. Kaže nezaboravni Džive: 'Pre 200 godina tartufi su smatrani sirotinjskom hranom, sve dok neki ekstravagantni plemić nije otkrio da sirotinja jede ono za šta nije kvalifikovana.'

Korice knjige Dživeta Mitrovića (1931 – 2020)

Pa onda, pri kraju: 'Onaj ko je došao dovde čitajući tekst verovatno zapaža da nema subjektivne ocene autora. Radi se o tome da ih je probao, ali nije imao sreće da živi u vreme kad je to bila seljačka hrana ili da neko drugi plati račun za njega, pa je ono malo što šef restorana, to nikako ne radi kelner, pred njim nastrugao trenicom na površinu jela bilo nedovoljno da se zaista oseti sav spektar ukusa koji tartuf pruža.'

Knjiga o Italiji je sva napisana s ljubavlju. Džive je volio Italiju, on je, za razliku od mnogih talijanologa, stručan i kompetentan, pa predmet o kojem piše poznaje, što neki kažu, bez ostatka. On nigdje ne spominje da mu je majka PAOLINA SIDERINI STRAUSS bila dijete oca Talijana, a majke Austrijanke, rođena u Sremskoj Mitrovici. Ne spominje, jer to Dživetu za pisanje o Italiji nije ni presudno ni važno. On je Italiju proučavao, Italiju je spoznao i upoznao, to se s majčinim mlijekom ne dobiva, niti s djedom po majci nasleđuje. Džive je u Italiji živio skoro trideset godina, a došao je kao ekonomski ekspert, urednik relevantne jugoslavenske publikacije Ekonomika politika. Italija za njega nije mogla biti njemačka 'čežnja za jugom' ni jugoslavenski 'žabarski zapad', ona je njemu bila idealna radna površina u kojoj je uzbudljivo proučavati i državu i društvo. I o vezama Italije i Srbije piše tako da se u to ne može sumnjati. Džive se kloni patriotskog ushita, zato nigdje i ne spominje ono što bi srpski nacionalisti prvo spomenuli, 'Odu srpskoj naciji' koju je sastavio GABRIELE D'ANNUNZIO. Dživetu je mjerodavnija talijanska industrija Fiat i njeni pogoni u Srbiji. Preći mu je i MARIO DRAGHI, veliki nepotkupljivi časni bankar, kome Džive iskazuje veliko poštovanje.

Znatiželnjog čitaoca upućujem da nabavi ovu knjigu. Za manje novaca se ne može dobiti tako veliko štivo. Ja sam knjigu dobio od Marije Mitrović, a vidim da je izdavač ima u izdašnoj ponudi: <https://akademskaknjiga.com/katalog/italija-bel-paese#>. Na koricama, koje je načinio Dživetov i Marijin sin BOJAN MITROVIĆ, nalazi se, uz mnoštvo slika talijanskih važnih ličnosti i Dživetova karikatura koju je načinio CORAX. Na njoj Džive nosi talijansku zastavu, a Bojan je karikaturu postavio tako da šiljak jarbola zastave doseže do brade Mussoliniju, dok negdje iskosa slijeva gleda Garibaldi. ■